

det Standpunkt, han indtager, ikke kan føle sig tilfredsstillt ved dette Forslag; for ham er det især Principet om at gjøre, for mig har, som jeg allerede har udtalt idag, dette Princip ikke nogen stor Vægt. For mig har den Tanke været den ledende, at imødekomme den Opinion, der maaskee kunde siges at være imod, at de, der definitivt havde viet deres Liv til Præstegjerning, bleve kaldte under Vaaben, ved at fritage dem for Tjeneste i Forstærkningen, og derved i Virkeligheden kun faae Bestemmelsen om Geistliges Værnepligt til at ramme de yngre Mænd, som endnu ikke ere indtraadte i Stillinger som Sognepræst eller Vignende. Det forekommer mig ogsaa, at hele den Maade, hvorpaa vi iøvrigt ere gaaede frem i Værnepligsmaterien, taler for ikke at foretage saa stort et Skridt, som det vilde være at vedtage Forslaget under Nr. 2 uden Tilføningen i Forslaget under Nr. 59. Da vi kom ind paa at gjøre Værnepligten almindelig ved Loven af 12te Februar 1849, undtoges baade Præster, Skolelærere og Vornholmere; ved Loven af 2den Marts 1861 blev Undtagelsen indskrænket derhen, at det kun var Skolelærere i Forstærkningen og Vornholmere tillands; nu ere vi gaaede saa vidt, at vi borttage ogsaa Skolelærernes Fritagelse i Forstærkningen og Vornholmernes tillands og vi kunne maaskee ogsaa gjøre det mindre Skridt at fritage Præster for Tjeneste i Forstærkningen; om man vil udføre Conseqventerne af denne Betragtning, skal jeg lade staae hen; det bliver et Tidsspørgsmaal. — Det, som jeg især havde be- gjært Ordet for at udtale mig om, er Forslaget under Nr. 84 til § 60, som er stillet af hele Udvalget med Undtagelse af Ordføreren, og som den ærede Ordfører udtalte den Forventning om, at Justitsministeren paa sin Collega Krigsministerens Begne bestemt vilde modsætte sig. Jeg haaber imidlertid ikke at faae en saadan Udtalelse at høre fra den høit- ærede Justitsminister; thi jeg troer virkelig, at det vilde være baade uretfærdigt mod mange Enkelte og i og for sig være et væsentligt Brud paa den Maade, hvorpaa Sagen er stillet ved Hærloven. Det tredje Stykke af § 60 gaaer ud paa, at Ungen til Forstærkningen hørende vaabenøvet Værnepligtig kan uden Krigsbestyrelsens Til-

lædelse ved Vilkaarhytning paatage sig Tjeneste for en uvaabenøvet Værnepligtig. Dette er, hvad der heller ikke lægges Skjul paa, en virkelig Forandring af den iffor vedtagne Hærlovs § 7. I det man dengang gik over til at have Stilling og Vilkaarhytning, var man selvfølgelig enig om kun at give den Bestemmelse Anvendelse paa Fremtiden, og navnlig bestemte man, at de, der vare fødte efter Udgangen af 1844, ikke ved Stilling og Vilkaarhytning kunde frigjøre sig for Værnepligten eller nogen Deel deraf, hvorimod det var Meningen, at for alle tidligere Fødtes Vedkommende skulde det blive ved det Gamle med Hensyn til den dem indbrømmede Afgang til Stilling og Vilkaarhytning. Der var endogsaa en stor Deel af Hæruddvalgets Medlemmer, som aldeles ikke havde foreslaaet nogen Forandring for disse før Udgangen af 1844 Fødtes Vedkommende, men paa Forslag af enbeel Medlemmer blev det tilsidst vedtaget som 3die Stykke af Hærlovens § 7, at for disse Vedkommende op- hørte den tidligere Ret til Stilling og Vilkaarhytning med Udgangen af 1869, til hvilket Tidspunkt den altsaa fremdeles skulde gjælde. Det kan derfor ikke Andet end forekomme mig mindre heldigt nu strax det næste Aar at ville berøve dem en væsentlig Deel af den dem ved Hærloven tilstaaede Ret; thi det er ganske indlysende, at der derved, at det forbydes uvaabenøvede Værnepligtige at bytte Vilkaar med Vaabenøvede af Forstærkningen, betages hine en stor Deel af den Afgang til Vilkaarhytning, som de tidligere havde, og som ifølge Hærlovens § 7 fremdeles skulde staae dem aaben. Det er blevet anført til Fordeel for den Bestemmelse, at da nu alt vaabenøvet Forstærkningsmandstabs er blevet henført til bestemte Afdelinger, kan det ikke længere tillades nogen af dem at bytte Vilkaar med Ikke-vaabenøvede, thi saa vilde disse Afdelinger faae uvaabenøvet Mandstabs istedetfor vaabenøvet. Det er ganske rigtigt, at de Uvaabenøvede ikke ville kunne gjøre Fyldest for de Vaabenøvede, men det er af disse smaa Ulemper, man maa finde sig i ved en saadan Overgang, og som man har havt tydeligt for Die ved Vedtagelsen af Hærlovens § 7 og meent at kunne finde sig i. Det har staaet fuldstæn-